

تغلیط دیه در فقه مذاهب اسلامی و حقوق ایران

تألیف:

عبدالوهاب سلیمی پور
(دانشجوی دکتری phd فقه شافعی)

شیراز

انتشارات ایلاف

سرشناسه	: سلیمی پور، عبدالوهاب، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: تغلیظ دیه در فقه مذاهب اسلامی و حقوق ایران/ تالیف عبدالوهاب سلیمی پور.
مشخصات نشر	: شیراز: ایلاف، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۸-۱۱۵-۲ ریال ۴۵۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: دیات
موضوع	: دیات -- ایران
موضوع	: دیات -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: حقوق جزا (فقه)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ت ۷۸ س / ۷ / ۱۹۵ / ۷ BP
رده بندی دیویی	: ۳۹۷ / ۳۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۳۱۵۲۴۷

انتشارات ایلاف

شیراز، خیابان فردوسی، نبش کوچه ۱۲، ساختمان شماره ۲۰، طبقه همکف، تلفن: ۲۲۴۵۷۵۵ - ۰۷۱۱

نام کتاب: تغلیظ دیه در فقه مذاهب اسلامی و حقوق ایران

تألیف: عبدالوهاب سلیمی پور

ناشر: ایلاف

تیراژ: ۲۰۰۰

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۳

طرح جلد: گروه طراحی هفت

لیتوگرافی: پردیس

چاپ: دنیا

صحافی: پارس

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

ISBN 978-964-198-115-2

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۸-۱۱۵-۲

فهرست مطالب

۱۱	تشکر و سپاس
۱۳	چکیده
۱۵	مقدمه
۱۹	فصل اول: مفاهیم مقدماتی
۱۹	۱-۱: مفهوم دیه
۱۹	۱-۱-۱: معنای لغوی دیه
۲۰	۲-۱-۱: تعریف اصطلاحی دیه
۲۰	۱-۲-۱-۱: دیه در اصطلاح فقها
۲۱	۲-۲-۱-۱: دیه در اصطلاح حقوق دانان
۲۳	۲-۳: ماهیت دیه
۲۸	۳-۱: دیه در آیینہ تاریخ
۲۸	۱-۳-۱: دیه در نظام‌های حقوقی غیراسلامی
۳۰	۲-۳-۱: سیر تحول قانون دیات در ایران
۳۱	۴-۱: ادله مشروعیت دیه و فلسفه آن
۳۲	۱-۴-۱: ادله مشروعیت دیه
۳۲	۱-۴-۱: قرآن
۳۲	۲-۴-۱: سنت نبوی
۳۳	۳-۴-۱: اجماع
۳۳	۲-۴-۱: فلسفه دیه
۳۴	۵-۱: اسباب وجوب دیه
۳۵	۱-۵-۱: قتل
۳۵	۱-۱-۵-۱: قتل در لغت
۳۵	۲-۱-۵-۱: قتل در اصطلاح
۳۵	۳-۱-۵-۱: اقسام قتل از دیدگاه فقهی

- ۳۷ ..... ۴-۱-۵-۱: تعریف اقسام قتل
- ۳۷ ..... ۱-۴-۱-۵-۱: تعریف قتل عمد
- ۳۸ ..... ۲-۴-۱-۵-۱: تعریف قتل شبه عمد
- ۳۹ ..... ۳-۴-۱-۵-۱: تعریف قتل خطا
- ۴۰ ..... ۴-۴-۱-۵-۱: تعریف قتل مجری خطا
- ۴۱ ..... ۵-۴-۱-۵-۱: تعریف قتل به سبب
- ۴۱ ..... ۲-۵-۱: جرح
- ۴۳ ..... ۶-۱: انواع دیه
- ۴۳ ..... ۱-۶-۱: انواع دیه به اعتبار دیه نفس و مادون آن
- ۴۳ ..... ۱-۱-۶-۱: دیه نفس
- ۴۳ ..... ۲-۱-۶-۱: دیه مادون نفس (اعضا)
- ۴۴ ..... ۲-۶-۱: انواع دیه به اعتبار تغلیظ و عدم آن
- ۴۴ ..... ۱-۲-۶-۱: دیه مغلظه
- ۴۴ ..... ۲-۲-۶-۱: دیه غیرمغلظه (مخففه)
- ۴۵ ..... ۳-۶-۱: انواع دیه به اعتبار جنسیت مقتول
- ۴۵ ..... ۱-۳-۶-۱: دیه مرد
- ۴۵ ..... ۲-۳-۶-۱: دیه زن
- ۴۶ ..... ۳-۳-۶-۱: دیه خنثی
- ۴۶ ..... ۴-۶-۱: انواع دیه به اعتبار حریت و عدم حریت مقتول
- ۴۶ ..... ۱-۴-۶-۱: دیه آزاد (حر)
- ۴۷ ..... ۲-۴-۶-۱: دیه عبد (برده)
- ۴۷ ..... ۵-۶-۱: انواع دیه به اعتبار دین مقتول
- ۴۷ ..... ۱-۵-۶-۱: دیه مسلمان
- ۴۷ ..... ۲-۵-۶-۱: دیه غیرمسلمان
- ۴۹ ..... ۶-۶-۱: انواع دیه به اعتبار پرداخت کننده
- ۴۹ ..... ۱-۶-۶-۱: پرداخت دیه توسط جانی
- ۵۰ ..... ۲-۶-۶-۱: پرداخت دیه توسط عاقله
- ۵۰ ..... ۳-۶-۶-۱: پرداخت دیه توسط بیت المال

۵۱	۷-۶-۱: اقسام دیه به اعتبار زمان پرداخت.....
۵۱	۱-۷-۶-۱: دیه مُعَجَّل.....
۵۱	۲-۷-۶-۱: دیه مؤجَّل.....
۵۲	۸-۶-۱: انواع دیه به اعتبار تولد و عدم تولد مقتول.....
۵۲	۱-۸-۶-۱: دیه جنین از دیدگاه فقها.....
۵۳	۲-۸-۶-۱: دیه جنین از نظر حقوقی.....
۵۴	۷-۱: اصناف دیه و مقادیر آن.....
۵۴	۱-۷-۱: اصناف دیه (اجناس دیه).....
۵۴	۱-۱-۷-۱: تعداد شتر.....
۵۵	۲-۱-۷-۱: تعداد گاو و گوسفند.....
۵۶	۳-۱-۷-۱: تعداد درهم و دینار.....
۵۷	۴-۱-۷-۱: تعداد حُلّه.....
۵۸	۲-۷-۱: مقادیر دیه.....
۵۸	۱-۲-۷-۱: مقدار دیه قتل عمد.....
۵۸	۲-۲-۷-۱: مقدار دیه قتل شبه عمد.....
۵۹	۳-۲-۷-۱: مقدار دیه قتل خطا.....
۶۰	۳-۷-۱: اصل در دیه چیست؟.....
۶۳	فصل دوم: کیفیت تغلیظ دیه.....
۶۳	۱-۲: مفهوم تغلیظ دیه.....
۶۳	۱-۱-۲: معنای لغوی تغلیظ.....
۶۴	۲-۱-۲: تعریف اصطلاحی تغلیظ دیه.....
۶۴	۱-۲-۱-۲: تغلیظ دیه در اصطلاح فقها.....
۶۵	۲-۲-۱-۲: تعریف اصطلاحی تغلیظ دیه از نظر حقوقی.....
۶۷	۲-۲: تاریخچه تغلیظ دیه.....
۶۸	۳-۲: مشروعیت تغلیظ دیه.....
۶۹	۱-۳-۲: موافقان مشروعیت تغلیظ دیه و ادله آن‌ها.....
۶۹	۱-۱-۳-۲: سنت.....
۷۰	۲-۱-۳-۲: اجماع.....

- ۲-۳-۲: مخالفان مشروعیت تغلیظ دیه و ادله آنها ۷۲
- ۱-۲-۳-۲: کتاب ۷۲
- ۲-۲-۳-۲: سنت ۷۲
- ۳-۲-۳-۲: قول و عمل عمر و عثمان رضی الله عنهما ۷۳
- ۴-۲: فلسفه تغلیظ دیه ۷۴
- ۵-۲: چگونگی تغلیظ دیه ۷۸
- ۱-۵-۲: تغلیظ دیه با افزایش یک سوم (افزودن ثلث) ۷۹
- ۲-۵-۲: تغلیظ دیه در صفت و سن ۸۱
- ۳-۵-۲: تغلیظ دیه در زمان پرداخت ۸۲
- ۴-۵-۲: تغلیظ دیه به اعتبار پرداخت کننده ۸۲
- ۱-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت جانی ۸۲
- ۱-۱-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت جانی از دیدگاه فقهی ۸۲
- ۲-۱-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت جانی از نظر حقوقی ۸۵
- ۲-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت عاقله ۸۵
- ۱-۲-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت عاقله از دیدگاه فقهی ۸۶
- ۲-۲-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت عاقله از نظر حقوقی ۸۸
- ۳-۴-۵-۲: تغلیظ دیه اهل دیوان ۸۸
- ۴-۴-۵-۲: تغلیظ دیه به نسبت بیت المال ۸۹
- ۵-۴-۵-۲: عدم توانایی بیت المال در پرداخت دیه ۹۲
- فصل سوم: اسباب و موارد تغلیظ دیه ۹۳
- ۱-۳: دیه قتل در ماههای حرام ۹۳
- ۱-۱-۳: دیه قتل در ماههای حرام از دیدگاه فقهی ۹۳
- ۲-۱-۳: دیه قتل در ماههای حرام از نظر حقوقی ۹۵
- ۲-۳: دیه قتل در حرم ۹۶
- ۱-۲-۳: دیه قتل در حرم مکه ۹۶
- ۱-۱-۲-۳: دیه قتل در حرم مکه از دیدگاه فقهی ۹۷
- ۲-۱-۲-۳: دیه قتل در حرم مکه از نظر حقوقی ۹۹
- ۲-۲-۳: تغلیظ دیه قتل در حرم مدینه ۹۹

۱۰۱	..... دیه قتل در سایر مکان‌های مقدس	۳-۲-۳
۱۰۱	..... دیه قتل در حال احرام	۳-۳
۱۰۳	..... دیه قتل محارم	۴-۳
۱۰۳	..... دیه قتل محارم از دیدگاه فقهی	۱-۴-۳
۱۰۴	..... دیه قتل محارم از نظر حقوقی	۲-۴-۳
۱۰۵	..... تغلیظ دیه به اعتبار نوع قتل	۵-۳
۱۰۵	..... تغلیظ دیه در قتل عمد	۱-۵-۳
۱۰۵	..... تغلیظ دیه در قتل عمد از دیدگاه فقهی	۱-۱-۵-۳
۱۰۹	..... تغلیظ دیه در قتل عمد از نظر حقوقی	۲-۱-۵-۳
۱۰۹	..... تغلیظ دیه در قتل شبه عمد	۲-۵-۳
۱۱۰	..... تغلیظ دیه در قتل شبه عمد از دیدگاه فقهی	۱-۲-۵-۳
۱۱۱	..... تغلیظ دیه در قتل شبه عمد از نظر حقوقی	۲-۲-۵-۳
۱۱۲	..... جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	
۱۱۳	..... پیشنهادات	
۱۱۵	..... فهرست منابع و مأخذ	